

HOLSTEBRO KOMMUNE

Referat af borgermøde den 26. maj 2011 vedrørende kloakering af Vester Husby Sommerhusområde jf. udkast til Holstebro Kommunes Spildevandsplan 2011-2016.

Ordstyrer: Erling Olsen (EO)

Repræsentanter for Holstebro Kommune og udvalg, der svarede på spørgsmål:

Karsten Filsø (KF) (formand for Udvalget for Natur, Miljø og Klima)
Søren Gais-Kjeldsen (Direktør for Teknik og Miljø)
Flemming Lehbert Sørensen (FLS) (Chef for Natur og Miljø)
Torben Mølgaard (TM) (miljøingeniør)
Anne Kruse (ingeniør)

Desuden var følgende medlemmer af Udvalget for Natur, Miljø og Klima til stede:

Finn Thøgersen
Holger Hedegaard
Susanne Thiim

Følgende medlemmer af Byrådet var til stede:

Anders G. Jacobsen
Eli Vium
John Thorsø
Aksel Gade
Jens-Christian Hedegaard

KF bød velkommen og udtrykte tilfredshed med, at der var kommet mange borgere til informationsmødet om evt. kloakering af sommerhusområdet.

KF indledte med at fortælle, at spildevandsplanen for Holstebro Kommune er den sidste sektorplan, der skal harmoniseres – dvs at de tidligere spildevandsplaner fra de tre gamle kommuner skal sammenskrives.

Spildevandsplanen danner rammen for de nye planer og projekter, der skal være på spildevandsområdet i Holstebro Kommune. Planen indeholder også oversigt over de investeringer, der skal gennemføres i planperioden.

Der er konstateret problemer med miljøet i forhold til Sund Å og grundvandsstanden i området og kommunens bud er en kloakering af sommerhusområdet.

KF har igennem de sidste måneder konstateret, at der var forskellige holdninger til forslaget om kloakering og informationsmødet har til formål at orientere om planerne og skal bidrage til en efterfølgende debat.

KF gav ordet videre til TM.

TM orienterede om projektets miljømæssige baggrund, økonomi og tekniske forhold. (Se vedlagte overheads). Projektet baserer sig på tilstanden af Sund

Sund Å, som jf. regionplan 2005 og nye vandløbsbedømmelser fra 2011, ikke opfylder sin målsætning på grund af letomsætteligt organisk stof, som vurderes at stamme fra spildevand fra sommerhusområdet Vester Husby. Dette understøttes af synlig forurening og spildevandslugt i Sund Å, ved dræn og brønde, samt at der er fundet E-Coli som indikator for fækalforurening.

Ifølge kommunes data, er en del af spildevandsanlæggene i området ikke tidssvarende, har utilstrækkelig størrelse, for lille eller dårligt fungerende bundfældningstank, tilledes klorvand og har for lille afstand til grundvandsspejlet.

Rambølls Rapport blev gennemgået. Den baserer sig på pejling i 55 punkter (i boringer og af frit vandspejl) fordelt over hele området. Rapporten konkluderer at det ikke kan lade sig gøre at nedsive under terræn i 50 % af området i dag. Tages forventede klimaforandringer med i billedet stiger andelen til 70 %.

Rapporten er underbygget af faktuelle målinger i marts 2011, som understøtter at grundvandet i området er steget gennemsnitligt 40 cm hen over vinterperioden. Dette selv om nedbørsmængderne i den forgangne vinter kun har været 80% af den gennemsnitlige nedbør for den pågældende periode.

Endeligt blev det understreget, at afstanden til grundvandsspejlet ved nedsivning, jf. miljøstyrelsens nedsivningsvejledning, skal være 2,5 meter for at opnå en miljømæssig optimal rensning af spildevandet. Afstandskravet på 1 meter er en minimumsafstand, som ikke på noget tidspunkt må være overskredet.

Herefter blev de økonomiske og tekniske forhold for den enkelte borger gennemgået, og det blev oplyst hvordan forløbet vil blive ved en evt. endelig beslutning om kloakering af området.

Til slut blev konklusionerne listet op:

- Der skal ske en indsats mhp. at sikre målsætningsopfyldelse i Sund Å
- Der skal ske en indsats mhp. at forbedre de hygiejniske forhold og sikre acceptabel afstand til grundvandet i hele området.
- Skal der ikke kloakeres må der forventes at skulle ske en omfattende indsats i forhold til forbedring af enkeltanlæg.
- Kloakering giver mindre vedligehold og drift for den enkelte ejer.
- Kloakering giver en samlet løsning for alle ejendomme i området, som er miljømæssig forsvarlig.
- Nedsivning fra 700 ejendomme er ikke miljømæssigt acceptabelt, når kloakering kan opnås inden for en forsvarlig økonomisk ramme.

EO takkede for præsentationen af materialet og gav ordet til formanden for grundejerforeningen Niels Sandgaard (NS) og Erling Videbæk (EV).

NS indledte med at referere til grundejerforeningens ekstraordinære generalforsamling den 27. marts 2011, hvor 200 medlemmer deltog. Der var enighed på generalforsamlingen om at man ikke ønskede projektet og at man ikke fandt det fagligt velunderbygget.

NS understregede, at han talte på vegne af 720 ejere og at de var glade for at der nu var mulighed for en dialog om projektet.

NS mente ikke kommunen havde foretaget de undersøgelser, der er påkrævet forinden der planlægges kloakering. Der blev henvist til miljøbeskyttelseslovens § 32 stk. 1, nr. 4.

NS ville påvise, at projektet hviler på et utilstrækkeligt grundlag og at der ikke er proportionalitet i den foreslåede løsning ligesom projektet ikke er udtryk for BAT (Best Available Technology). Det blev endvidere anført, at utilsigtede bivirkninger ikke var angivet.

NS og EV kommenterede Rambølls grundvandsrapport og påpegede de fejl og mangler, som de mener rapporten indeholder, herunder blandt andet at:

- Målingerne var foretaget over en kort periode
- Grundvandsstanden holdes konstant i området p.g.,a. drænsystemet
- Grundvandsrapporten baserede sig på traditionel nedsivning og ikke mileanlæg
- At rapporten ikke tog højde for, at anlæg i området var renoveret siden start 80'erne.
- Der skal være mindst 1 meter mellem bund af nedsivningsanlæg og grundvandsspejl.

De redegjorde for muligheden for fortsat etablering af mileanlæg i forhold til grundvandsspejlet i området, idet de henviste til, at grundvandsstanden holdtes konstant som følge af dræning og pumpning. NS og EV konkluderede, at Rambølls rapport ikke var fagligt underbygget.

Der blev fremlagt overhead med målinger af BI5, tot-N, tot-P og E-coli fra Sund å. Resultaterne fra vandløbet blev sammenlignet med kravværdier for BI5, tot-N og tot-P til udløb fra renseanlæg og coliforme bakterier i drikkevand. NS og EV konkluderede, at vandet i Sund å var renere end udledningen fra renseanlægget og at drikkevand er mere forurennet end Sund å.

EO takkede for indlægget og gav ordet frit.

Herefter blev der stillet spørgsmål fra salen. Spørgsmålene blev stillet i "klumper" fra tre personer ad gangen, hvorefter spørgsmålene besvaredes. Herunder er gengivet de spørgsmål som blev stillet under mødet. Svarene til de enkelte spørgsmål er angivet med **Fed Kursiv** skrift, og er sammenstykket af de svar som blev givet under hele spørgeforløbet. De af spørgsmålene som ikke blev besvaret direkte på mødet er efterfølgende besvaret af Holstebro Kommunes embedsmænd.

1. Hvad er den miljømæssige gevinst ved at føre spildevandet til renseanlægget?

Fjernelse af spildevandsbelastningen fra Sund Å, skal medvirke til at sikre målsætningsopfyldelse i vandløbet og sikre forbedrede hygiejniske forhold.

2. Skal alle ejendomme kloakeres?
Såfremt planen vedtages som den foreligger nu, vil det være alle ejendomme som skal kloakeres.
3. Til hvilket renseanlæg skal spildevandet ledes?
Spildevandet vil skulle ledes til Ulfborg Renseanlæg
4. I givet fald det er Ulfborg renseanlæg som skal modtage spildevandet, bedes det oplyst hvor mange aflastninger der har været de sidste 5 år?
(blev ikke besvaret på mødet) Det fremgår af spildevandsplanen, at der i 2010 var 8 overløb og der sammenlagt er aflastet 25000 m³ opspædet spildevand fra anlægget. Der planlægges udarbejdet handleplan i 2011 for tiltag på Ulfborg Renseanlæg, herunder for separering af kloaknettet i Ulfborg.
5. Har man overvejet problemerne med at spildevandet står i pumpestationer i lang tid med risiko for svovlbrinte-dannelse?
(blev ikke besvaret på mødet) Tryksatte minikloaksystemer er vidt udbredt og ved dimensioneringen af ledningsnet i overensstemmelse med belastningen og fordeling af pumpestationer tages højde for risikoen for svovlbrintedannelse.
6. Er man sikker på prisen for kloakeringen? Med så store grunde på 5-7000 m² er der jo væsentlig længere mellem husene.
Prisen på kloakeringsprojektet er bedste bud. Det er det som er lagt til grund for planen. Som politikere er vi nødt til at forholde os til denne pris og viser det sig at den ændres, må vi vurdere sagen igen. Det er samme fremgangsmåde som ved alle andre investering, som eksempelvis skoler, daginstitutioner osv.
7. Hvilken entreprenør vil man vælge?
Det er Vestforsyning som har ansvaret for projektet og vælger entreprenør.
8. Hvad med de andre sommerhusområder? Hvad skal der ske med dem og hvorfor kaster man sig netop over Vester Husby?
Der er i spildevandsplanen afsat midler til undersøgelse af de andre sommerhusområder. De skal altså også undersøges og der skal evt. gøres en indsats der, såfremt der viser sig tilsvarende problemer. Vester Husby blev udvalgt som den første pga. der var kendte problemer med lugt, hygiejne og høj grundvandsstand, samt manglende målsætningsopfyldelse i Sund Å som er omfattet af rensklasse SO.
9. Vil man informere kommunens øvrige borgere om nødvendigheden af at øge vandafledningsbidraget som følge af kloakeringen?
(blev ikke besvaret på mødet) Alle udgifter forbundet med spildevandsplanen (herunder også vedr. Vester Husby-projektet) fremgår af spildevandsplanen og der er således fuld offentlighed om projektets økonomi.

10. Hvor er beviserne for påvirkningen af Sund å?
(blev ikke besvaret på mødet) Som det fremgik af kommunes fremlæggelse, så viser faunabedømmelser fra 2011 at vandløbets målsætning ikke er opfyldt på grund af letomsætteligt organisk stof, som stammer fra spildevandet fra sommerhusområdet. Det samme viser bedømmelser fra 2002 jf. Regionplanen for Ringkøbing Amt 2005. Derudover er der analyseret for hygiejniske parametre, organisk stof og næringsstoffer. Der er fundet e-coli, der er indikator for fækal forurening ligesom der er fundet koncentration af organisk stof (BI5) højere end det vejledende vandkvalitetskrav, der er gældende for vandløb som Sund Å, jf. Vandplanen.
11. Hvorfor mener kommunen ikke, at nedsivningsanlæg (SOP-anlæg) er tilstrækkelig til at løse miljøproblemerne i området?
(blev ikke besvaret på mødet). Kommunen afviser ikke mileanlæg, men det er kommunens vurdering, at den mest miljømæssigt optimale og fremtidssikrede løsning er en kloakering. Det skyldes antallet af anlæg, der skal renoveres/fornyas, hensynet til grundvandet og konsekvenserne af dræningen i forhold til vandløbet Sund Å.
12. Hvorfor mener kommunen kun, at nedsivningsanlæg har en levetid på 15-25 år, når alle andre siger levetiden er 20-40 år?
(blev ikke besvaret på mødet). Der er ikke konsensus i Danmark hverken omkring nedsivningsanlægs renseevne og nedsivningsanlægs levetid. Der findes ikke mange undersøgelser, der dokumenterer, nedsivningsanlægs renseevne og nedsivningsanlægs levetid. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at nedsivningsanlæg, hvis de anlagt, drevet og vedligeholdt i henhold til nedsivningsvejledningen, i gennemsnit har en levetid på 15-25 år. Nogle anlæg kan have længere levetid – andre kortere. Dette afhænger af belastningen og sammensætningen af spildevandet, typen af nedsivningsanlæg (tryk eller gravitation), vedligehold, og ikke mindst bundfældningstankens stoftilbageholdelsesevne. I øvrigt er det ikke alle andre, der siger 20-40 år. I rapport fra Miljøstyrelsen om "Vurdering af muligheder for begrænsninger for recirkulering af næringsstoffer fra by til land" anvendes 20 år som levetid. Andre kommuner anvender 15 år, 20 år og 30 år.
13. Hvorfor er Ringkøbing-Skjern Kommune tilfredse med tilstanden i Sund Å og har ikke planer om at gøre noget ved det før efter 2015 ?
KF oplyste, at han er bekendt med, at Ringkøbing-Skjern Kommune er tilfredse med, at vi gør noget ved miljøtilstanden i Sund å. Derudover kan det også oplyses, at en række andre kommuner langs Vestkysten går med overvejelser om kloakering.
14. Hvorfor er en samlet vurdering af konsekvenser ved at kloakere samtlige sommerhuse ikke udført?
Der er lavet en samlet plan for undersøgelse af alle sommerhusområder og alle områder vil blive undersøgt.

Holstebro Kommune har ikke ressourcer til at gennemføre undersøgelse af alle områder på én gang.

15. Hvorfor har man ikke fokus på landbrugets belastning af vandmiljøet med kvælstof og fosfor, i stedet for at fokusere på spildevandet fra sommerhusene?
Landbrugets belastning imødegås ved gennemførelsen af bl.a. vådområdeprojekter. Der skal sættes ind overfor alle kilder.
16. Hvad gør man hvis projektets økonomi ikke holder?
Prisen på kloakeringsprojektet er bedste bud. Det er det som er lagt til grund for planen. Som politikere er vi nødt til at forholde os til denne pris og viser det sig at den ændres, må vi vurdere sagen igen. Det er samme fremgangsmåde som ved alle andre investering, som eksempelvis skoler, daginstitutioner osv.
17. Kan man ikke lede vandet til et vådområde eller et pileanlæg og så genvinde energien fra dette ?
(blev ikke besvaret på mødet) Miljøproblemer i et vandløb, som følge af utilstrækkelig spildevandsrensning, skal løses ved kilden og ikke ved vådområdeprojekter, jf. "forureneren betaler"-princippet.
18. Hvorfor har man kun fokuseret på denne ene løsningsmodel og ikke kigget på andre muligheder ?
Det er vurderet, at kloakeringsløsningen er en bedre og mere fremtidssikret løsning end decentrale løsninger. Derfor er der peget på denne model.
19. Hvorfor har man ikke vurderet på de utilsigtede bivirkninger, der kan være som følge af projektet?
(Blev ikke besvaret under mødet) Spildevandsplanen er miljøvurderet iht. til bestemmelserne i Lov om Miljøvurdering af Planer og Programmer. Såfremt de enkelte projekter er omfattet af VVM reglerne, vil der blive gennemført screening og VVM i den udstrækning det viser sig at projekterne måtte være omfattet.
20. KF har udtalt at hans holdning ikke kan ændres ift. Projektet. Kan sådan et borgermøde ikke ændre på opfattelsen af hvad der bør gøres?
KF oplyste at han ikke har udtalt sig sådan som det er blevet fremstillet. Som politiker vil han naturligvis forholde sig til de indsigelser og kommentarer som måtte komme under høringsfasen.
21. Hvordan kan Kommunen sige at der er en dårlig tilstand i Sund Å når målsætningen er opfyldt?
(Blev ikke besvaret under mødet). I Regionplanen fra Ringkøbing Amt 2005 er det angivet, at målsætningen for vandløbet ikke er opfyldt og det er angivet, at det er spildevand fra den spredte bebyggelse. Derfor er vandløbet også omfattet af en rensklasse SO. Bedømmelsen der ligger til grund for vurderingen af målsætningsopfyldelsen er fra 2002.

Ifølge forslag til Vandplanen er målsætningen for vandløbet opfyldt og dette skyldes ændret praksis i forhold til vurdering af DVFI- (Dansk Vandløbs Fauna Indeks). I Regionplanen har man fagligt vurderet at målsætningen ikke er opfyldt og at vandløbet er spildevandspåvirket, selvom vandløbet opfyldte en DVFI 4, som det skal. I forbindelse med Vandplanerne er det bestemt, at man ikke kan tilsidesætte DVFI for en faglig vurdering og dermed figurerer vandløbets målsætning som opfyldt, selvom det er den samme prøve.

Som følge af dette besluttede kommunen, at der skulle tages nogle nye vandløbsbedømmelser i foråret 2011 og som det fremgik af kommunes fremlæggelse, så viser disse, at vandløbets målsætning på 2 stationer ikke er opfyldt på grund af letomsætteligt organisk stof, som stammer fra spildevandet fra sommerhusområdet. Kommunen er ikke bekendt med andre kilder til denne belastning.

Dertil kommer, at det ikke kun drejer sig om vandløbsstrækningen i Holstebro Kommune, men også den del af vandløbet, der er i Ringkøbing-Skjern kommune. Her er målsætningen ikke opfyldt og Holstebro Kommune er forpligtet til at begrænse forureningen, således, at der kan opnås målsætningsopfyldelse.

Til afslutning gav EO ordet til NS som repræsentant for grundejerforeningen. NS opfordrede til at utilsigtede bivirkninger inddrages i vurderingen, samt at der bliver lavet en præcis beregning af økonomien i projektet, da projektet efter deres vurdering bare skulle fylde Vestforsynings kasse.

EO gav ordet til KF til en afsluttende bemærkning. Herefter takkede KF for et godt møde og for den store interesse. Samtidig opfordrede han til, at spørgsmål og alternative løsningsforslag, også vedr. evt. bivirkninger af projektet for den enkelte, bliver sendt ind under høringsfasen, således at de kan indgå i den endelige behandling af sagen.

EO ophævede mødet.

Holstebro Kommune den 9/6 2011